

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра суспільних наук
Навчальний рік 2024/2025

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«Історія України в глобальному вимірі»

(назва освітнього компоненту)

Вибірковий освітній компонент

Форма здобуття освіти очна

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 223 «Медсестринство»
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Сестринська справа»

Першого бакалаврського рівня вищої освіти

Курс III

Силабус освітнього компоненту
розглянуто на засіданні кафедри
суспільних наук

Протокол від
“29” серпня 2022 року № 1

Завідувач кафедри

Робак І.Ю.

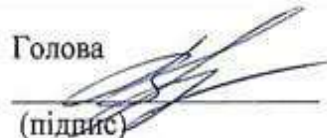
(підпис)
прізвище)

(ініціали,

Схвалено методичною комісією
ХНМУ з проблем загальної та
передфахової підготовки

Протокол від
“31” серпня 2022 року № 1

Голова

(підпис)

Вовк О. Ю.

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Робак Ігор Юрійович, завідувач кафедри, професор, доктор історичних наук
2. Альков Володимир Андрійович, доцент, кандидат історичних наук
3. Чернуха Олександр Васильович, доцент, кандидат історичних наук.

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь

- Чернуха Олександр Васильович, доцент, кандидат історичних наук, ov.chernukha@knu.edu.ua
- Троценко Олексій Володимирович, старший викладач, ov.trotsenko@knu.edu.ua

Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше): історія, культурологія

Контактний телефон (057)707-73-37

Консультації відповідно до графіка, розміщеного на інформаційному стенді кафедри та в кафедральній директорії в системі MOODLE (<http://distance.knu.edu.ua/course/view.php?id=107>)

Локація:

Пр. Науки, 4, м. Харків, Харківський національний медичний університет, Головний корпус, 3 поверх, кафедра суспільних наук

ВСТУП

Силабус освітнього компоненту «Історія України в глобальному вимірі» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Сестринська справа» та проекту Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), першого (бакалаврського) рівня, галузі знань 22 “Охорона здоров'я”, спеціальності 223 «Медсестринство» для 4-х років навчання.

Опис освітнього компоненту (анотація). Освітній компонент «Історія України в глобальному вимірі» запроваджується на виконання Рішення НАЗЯВО від 21 червня 2022 року про історико-культурну складову освітнього процесу і покликана формувати активну громадянську позицію й патріотизм здобувачів вищої освіти на підставі студіювання історико-культурних процесів в Україні, розглядаючи їх в європейському і світовому контексті.

Предметом вивчення освітнього компоненту є аналіз закономірностей, напрямів, трендів, наслідків і міжнародного значення масштабних історико-культурних явищ і процесів в Україні, а також спростування на базі цього аналізу псевдонаукових історичних наративів російських агресорів, що спираються на імперську концепцію «одного народу».

Міждисциплінарні зв'язки. Вивчення «Історії України в глобальному вимірі» пов'язане, а сам компонент предметно інтегрується, із засвоєнням інших освітніх компонентів, таких як: «Історія і культура України», «Історія сучасного світу», «Філософія», «Культурологія», «Політологія», «Основи економічних теорій» та ін.

Пререквізити. Вивчення компоненту передбачає попереднє засвоєння предметів шкільного курсу історії України та інтегрованого університетського курсу «Історія і культура України», які дають базові знання і усвідомлення національного історичного гранд-наративу.

Постреквізити. Вивченням «Історії України в глобальному вимірі» завершується опанування здобувачами вищої освіти історико-культурної складової освітнього процесу в університеті.

Посилання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE:

- Українською мовою:
<https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=5258>

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

1.1. Головною метою вивчення освітнього компоненту «Історія України в глобальному вимірі» є формування національної свідомості, глибокого розуміння багатовікової історії України, вписаної в європейський і світовий контекст, виховання особистості лікаря – активного громадянина і будівника демократичного суспільства, відданого своєму народові.

1.2. Основні завдання вивчення компоненту «Історія України в глобальному вимірі»:

- визначити, що таке національний історичний гранд-наратив;

- з'ясувати генезу українців і українських традицій державотворення, спростувати антинаукову імперську концепцію «одного народу» російських агресорів;
- проаналізувати загальний хід історичного процесу в Україні по його основних етапах (добах) у глобальному вимірі; закономірності, наслідки та міжнародне значення історико-культурних явищ і процесів в Україні;
- інтегрувати історію України в різні періоди її розвитку до європейської та всесвітньої історії;
- дати оцінку взаємовідносинам України з іншими країнами на всіх етапах її історії;
- познайомити здобувачів освіти з історичним розвитком української діаспори;
- навчити здобувачів освіти вірно орієнтуватися в геополітичних інтересах України та суміжних з нею країн через історичні мапи українських земель;
- дати відсіч різноманітним фальшуванням української історії.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє компонент (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

1.3.1. Вивчення освітнього компоненту забезпечує опанування здобувачами вищої освіти компетентностей:

інтегральна:

здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

загальні:

ЗК 01 – Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК 02 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

ЗК 03 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК 04 – Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК 05 – Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

ЗК 08 – Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;

ЗК 09 – Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків;

ЗК 10 – Здатність приймати обґрунтовані рішення;

ЗК 13 – Здатність діяти на основі етичних міркувань.

спеціальні (фахові, предметні):

ФК 04 – Застосовування професійних навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення пацієнтові/клієнтові гідного ставлення, приватності (інтимності), конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних **програмних результатів навчання:**

ПРН 6 – Забезпечувати здоровий мікроклімат в колективі. Використовуючи принципи медсестринської етики та деонтології, правила міжособового спілкування з метою створення сприятливого психологічного мікроклімату, вміти:

- спілкуватися з пацієнтом та членами його сім'ї або наближеного оточення, медичним персоналом;
- вирішувати етичні та деонтологічні проблеми в процесі роботи з пацієнтом та членами його родини; розглядати та аналізувати в колективі професійні помилки; проводити навчання для молодшого та технічного персоналу;

ПРН 16 – здатність до точності при здійсненні взаємозалежних медсестринських функцій;

ПРН 18 – організовувати та проводити навчання пацієнтів та членів їхніх родин з медичних питань;

ПРН 20 – Належно вести відповідну медичну документацію.

Відповідно до рішення НАЗЯВО від 21 червня 2022 р. про історико-культурну складову освітнього процесу, вивчення історико-культурних процесів має забезпечує такі програмні результати навчання, щоб здобувач вищої освіти був готовий самостійно визначати закономірності і аналізувати суспільні процеси, що відбувалися у минулому та відбуваються нині, розуміти їх зв'язки та проводити історичні паралелі.

1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних **соціальних навичок (Soft skills):** навички комунікації, відповідальність, вміння працювати в критичних умовах, залагоджувати конфлікти, працювати в команді, управляти своїм часом, самостійно приймати рішення, критично мислити.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»	Вибіркова	
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність: 223 «Медсестринство»	Курс:	
		3-й	-
		Семестр	
			-
Годин для денної форми навчання: аудиторних – 36 самостійної роботи здобувача вищої освіти – 54	Освітньо-кваліфікаційний рівень: I бакалаврський рівень ОПП «Сестринська справа»	Лекції	
		10 год.	-
		Практичні, семінарські	
		26 год.	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		54 год.	-
Індивідуальні завдання:			
-			
Вид контролю: поточний, залік			

2.1 Опис компоненту

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1	Вступ до глобальної історії України. Початки	2	Вступна, оглядова, проблемна, бінарна
2	Русь	2	Оглядова, проблемна, бінарна
3	Інтеграція в литовське і польське середньовічні суспільства	1	Оглядова, проблемна, бінарна
4	Україна модерна	3	Оглядова, проблемна, бінарна
5	Україна в новітню (надмодерну) світову добу	2	Оглядова, проблемна, бінарна, завершальна
	Всього годин	10	

2.2.2 Семінарські заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Вступ до глобальної історії України. Початки	2	проблемне навчання, ділові ігри, «мозковий штурм», робота в групах, розвивальне навчання, різнорівневе навчання, евристичні бесіди, дискусії та дебати, презентаційний метод, метод проєктного навчання, організація екскурсій до музеїв та на виставки	Усне опитування, тестове опитування в системі MOODLE
2	Русь	3		
3	Інтеграція в литовське і польське середньовічні суспільства	3		
4	Революційні процеси в Україні в середині – другій половині XVII ст.	2		
5	Україна XVIII ст.	2		
6	Українські землі в складі Російської та Австрійської (Австро-Угорської) імперій	3		
7	Глобальні процеси в Україні за доби Великої війни та революції	3		
8	Україна в міжвоєнний період: основні тенденції розвитку	3		
9	Друга світова війна для України. УРСР у післявоєнний період	3		
10	Глобальні процеси доби незалежності	2		
	Всього годин	26		

2.2.3 Практичні заняття не передбачені

2.2.4. Лабораторні заняття не передбачені

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Вступ до глобальної історії України. Початки	10	проблемне навчання, робота в групах, розвивальне навчання, різнорівневе навчання, презентаційний метод, метод	Усне опитування, тестове опитування в системі MOODLE, участь у наукових конференціях
2	Русь	10		
3	Інтеграція в литовське і польське середньовічні суспільства	10		
4	Україна модерна	12		
5	Україна в новітню (надмодерну) світову добу	12		

			проектного навчання	
	Всього годин	54		

Методи навчання. На лекціях і семінарських заняттях рекомендується використовувати такі педагогічні методи: проблемного навчання, ділові ігри, «мозковий штурм», робота в групах, розвивальне навчання, різнорівневе навчання (з урахуванням можливостей сильних і слабких здобувачів вищої освіти), евристичні бесіди, дискусії та дебати, презентаційний метод (підготовка здобувачем вищої освіти доповіді-презентації), метод проектного навчання (підготовка здобувачем вищої освіти самостійного дослідження), організація екскурсій до музеїв та на виставки.

Методи контролю (наводяться лише ті, що використовуються під час викладання дисципліни):

Поточний контроль. У ході поточного контролю використовуються методи індивідуального та фронтального опитування, письмове тестування, написання творчих робіт (есей, рецензія, огляд, власне висловлювання), метод мікрофону, розв'язання проблемних завдань, робота з джерелами і науковою літературою, перегляд фільмів з подальшим обговоренням, робота в групах, перевірочні контрольні роботи.

Підсумковий контроль здійснюється на останньому занятті у формі підсумкового заняття, що включає контроль усіх видів підготовки, передбачених програмою навчальної дисципліни. За результатами навчальної діяльності виставляється залік за двобальною шкалою «зараховано» – «не зараховано». Також виставляється оцінка за традиційною шкалою.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі [«Інструкція з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ»](#) (табл. 2).

Таблиця 2

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

(для дисциплін, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127

4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142		
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141		
4,27-4,29	171	3.5-3,51	140		
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139		

Максимальна сума балів за курс складає 200 балів, мінімально прийнятна для отримання заліку – 120 балів.

3.2. Питання до заліку:

1. Що таке глобальна історія?
2. Подієва історія та історія довгої тривалості.
3. Предмет і завдання курсу «Історія України в глобальному вимірі».
4. Що таке українська діаспора?
5. Генеза українців.
6. Народи, що населяли територію України в давнину.
7. Давні слов'яни.
8. Східні слов'яни та варяги.
9. Велика міграція народів крізь сучасні українські землі.
10. Східні слов'яни і кочівники.
11. Постання Русі.
12. Русь і сусідні держави.
13. Русь і Європа.
14. Всесвітньо-історичне значення хрещення Русі.
15. Український нобілітет у правлячих домах Європи.
16. Назва «Русь».
17. Назва «Україна».
18. Назва «Малоросія».
19. Українська православна традиція. Київська митрополія від створення до томосу про надання автокефалії ПЦУ.
20. Спростування імперської тези про наступництво Московією історичної спадщини Київської Русі.
21. Критика фальшування російською імперською історіографією історії Русі.

22. Критика антинаукової путінської концепції «одного народу».
23. Королівство Руське – апофеоз розвитку давньоруської державності.
24. «Люди руські» і «люди московські».
25. Давньоруські державницькі та культурні традиції у Великому князівстві Литовському, Руському і Жемайтійському.
26. Покатоличення і асиміляція давньоруської еліти в Литві, Польщі, Угорщині.
27. Українці в Речі Посполитій.
28. Феномен українського козацтва, його самоусвідомлення лицарським орденом і відмінність від московсько-російського козацтва.
29. Українське козацтво і Європа.
30. Козацтво і Оттоманська Порта.
31. Державницька традиція Речі Посполитої у сприйнятті українського козацтва, її відмінність від московського типу стосунків між державою і суспільством; сутність візантійства.
32. Козацько-польські стосунки протягом їхнього існування.
33. Козацько-кримсько-татарські стосунки впродовж існування Кримського ханства.
34. Український антисемітизм: витоки, прояви, подолання.
35. Постанова козацької держави Богдана Хмельницького, її характерні риси у внутрішній і зовнішній політиці.
36. Руїна (характерні риси).
37. Переяславська угода і Московські (Березневі) статті 1654 р. – договір про васальну автономію України.
38. Постанова і подальший розвиток Слобідської України: витоки проблеми національно-культурної дихотомії регіону.
39. Українська політична еміграція від мазепинських прихильників до кінця Російської імперії.
40. Гетьманщина і поступове скасування її автономії в Російській імперії.
41. Українське національне відродження ХІХ ст.
42. Індустріалізація і урбанізація в підросійській Україні.
43. Українці в імперії Габсбургів – «тірольці Сходу».
44. Українська еліта в Російській імперії.
45. Аграрне питання в підросійській і австро-угорській Україні.
46. Еміграція з українських земель у Росії та Австро-Угорщині.
47. Україна в планах Антанти та Центральних держав.
48. Політична мапа українських земель по закінченні Першої світової війни.
49. Сутність Української революції 1917–1921 рр. та її основна відмінність від більшовицької революції в Росії.
50. Більшовицька українізація.
51. УСРР – одна із засновниць СРСР.

52. Розв'язання аграрного питання в Україні більшовиками.
53. Генеза Голодомору 1932–1933 рр.
54. Процеси модернізації в Радянській Україні 1920–1930-х років.
55. Західна Україна на політичній мапі Європи в міжвоєнний період (Польща, Румунія, Чехословаччина, Угорщина).
56. Радикалізація українського національного руху в міжвоєнній Європі 1920–1930-х років.
57. Українське питання напередодні й на початку Другої світової війни.
58. Внесок України в перемогу над нацизмом в Другій світовій війні.
59. Специфіка українського Руху Опору в роки Другої світової війни та повоєнні роки.
60. Головний підсумок Другої світової війни для України.
61. Українська РСР – член-засновник ООН.
62. Кримсько-татарська проблема в СРСР.
63. Українсько-польське протистояння в роки Другої світової війни та повоєнні роки. «Волинська різанина». Обмін населенням. Операція «Вісла».
64. Проблема Криму та її розв'язання 1954 року.
65. Українське дисидентство 1960–1980-х років.
66. «Перебудова» в Україні.
67. Українська еміграція в ХХ ст.
68. Соціально-економічні процеси доби української незалежності.
69. Суспільно-політичні процеси в незалежній Україні.
70. Російсько-українські стосунки від розпаду СРСР до Революції Гідності.
71. Причини російської військової агресії проти суверенної України.

3.3. Контрольні питання до семінарських занять

Заняття 1. Вступ до глобальної історії України. Початки.

1. Що таке глобальна історія? Предмет і основні завдання курсу «Історія України в глобальному вимірі». Національний історичний гранд-нарратив.
2. Генеза українців. Народи, що населяли територію України в давнину (трипільці, кіммерійці, скіфи, сармати, греки, готи, гуни).
3. Давні слов'яни.

Заняття 2. Русь.

1. Постання Русі, її соціально-економічний і політичний устрій.
2. Всесвітньо-історичне значення хрещення Русі. Українська православна традиція.
3. Королівство Руське – апофеоз розвитку давньоруської державності. Політична мапа українських земель в сер. XIV ст.
4. Критика фальшування російською імперською історіографією історії Русі.

Заняття 3. Інтеграція в литовське і польське середньовічні суспільства.

1. Давньоруські державницькі та культурні традиції у Великому князівстві Литовському, Руському і Жемайтійському.
2. Українці в Речі Посполитій.

3. Феномен українського козацтва, його інфільтрація в литовське й польське суспільства. Запорозька Січ. Відмінність українського козацтва від московсько-російського.
4. Українські козаки та навколішні країни (Оттоманська Порта, Кримське ханство, Московія, європейські держави) від виникнення козацтва до середини XVII ст.

Заняття 4. *Революційні процеси в Україні в середині – другій половині XVII ст.*

1. Причини та рушійні сили Хмельниччини. Створення української козацької держави.
2. Переяславська угода і Московські (Березневі) статті 1654 р. – договір про васальну автономію України.
3. Руїна.
4. Постанова і подальший розвиток Слобідської України: витоки проблеми національно-культурної дихотомії регіону.

Заняття 5. *Україна XVIII ст.*

1. «Мазепинство»: цілі й результат.
2. Гетьманщина XVIII ст. і повна ліквідація її автономії в Російській імперії.
3. Основні риси розвитку Правобережної України у XVIII ст.

Заняття 6. *Українські землі в складі Російської та Австрійської (Австро-Угорської) імперій.*

1. Індустріалізація і урбанізація в підросійській Україні.
2. Українці в імперії Габсбургів – «тірольці Сходу».
3. Аграрне питання в підросійській і австро-угорській Україні. Українська еміграція.
4. Українське національне відродження XIX ст.

Заняття 7. *Глобальні процеси в Україні за доби Великої війни та революції.*

1. Плани держав-учасниць Першої світової війни щодо українських земель і її результати на політичній мапі Європи.
2. Сутність Української революції 1917–1921 рр. та її основна відмінність від більшовицької революції в Росії.
3. Роздирання Західної України.

Заняття 8. *Україна в міжвоєнний період: основні тенденції розвитку.*

1. Більшовицько-радянська Україна.
2. Західна Україна під владою Польщі.
3. Українські землі під Румунією.
4. Закарпаття у складі Чехословаччини.

Заняття 9. *Друга світова війна для України. УРСР у післявоєнний період.*

1. Українське питання напередодні й на початку Другої світової війни та його розв'язання за її результатами. Україна – член-засновник ООН.
2. Специфіка українського Руху Опору в роки Другої світової війни та повоєнні роки. Українське дисидентство 1960–1980-х рр.

3. Приєднання Криму до України 1954 р. і кримсько-татарська проблема.
4. Всеосяжна криза радянського суспільства та її прояви в УРСР кінця 1980-х – початку 1990-х рр.
5. Українська еміграція в ХХ ст.

Заняття 10. Глобальні процеси доби незалежності.

1. Реформування суспільно-політичного ладу незалежної України.
2. Соціально-економічні процеси доби незалежності. Шлях до євроінтеграції.
3. Російсько-українські стосунки від розпаду СРСР до Революції Гідності та причини російської військової агресії проти суверенної України.

3.4. Індивідуальні завдання формуються відповідно до контенту наукових конференцій, який щорічно затверджується планом роботи кафедри суспільних наук. Специфіка індивідуальних завдань для здобувачів вищої освіти погоджується з викладачем. Відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ» здобувач вищої освіти може підвищити оцінку шляхом виконання індивідуальних завдань (участь з доповідями в наукових конференціях, підготовка аналітичних оглядів з презентаціями тощо), що в разі успіху додає до 10 балів як заохочення.

3.5. Правила оскарження оцінки

Якщо здобувач вищої освіти не задоволений результатами оцінювання його навчальної діяльності і виявив бажання оскаржити оцінку з предмету, він має право звернутися до керівництва кафедри з проханням провести повторне оцінювання його знань. Якщо вимоги здобувача вищої освіти мають під собою підстави, кафедрою створюється спеціальна комісія для проведення повторного оцінювання.

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Вимоги дисципліни

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю і вчасно, якщо у здобувача вищої освіти виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач надасть на першому практичному занятті.

Під час навчального процесу важливо дотримуватися таких правил:

- повага до колег;
- толерантність до інших та їхнього досвіду;
- сприйнятливості і невпередженість;
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента;
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів;
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від здобувачів вищої освіти очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

Відвідування занять та поведінка

Очікується, що здобувачі вищої освіти відвідуватимуть всі лекційні та семінарські заняття. Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його (згідно графіку на інформаційному стенді кафедри).

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;

- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття.

заборонено:

• їсти (за винятком осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);

• палити, вживати алкогольні напої або наркотичні засоби;

• нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність інших людей;

• грати в азартні ігри;

• наносити шкоду матеріально-технічній базі університету;

• галасувати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і коридорах

під час занять.

Використання електронних пристроїв

Використання електронних пристроїв у навчальному процесі допускається без обмежень за винятком тих випадків, які можуть перешкодити процедурі об'єктивного оцінювання знань здобувачів вищої освіти.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами

Проведення навчального процесу здійснюється з урахуванням вимог сучасного українського законодавства відносно осіб з особливими освітніми потребами та регулюється нормативними документами університету.

Рекомендації щодо успішного складання дисципліни

У процесі підготовки до практичних занять с здобувачам вищої освіти необхідно опрацювати матеріали допоміжної літератури. Вітається активна участь під час обговорення в аудиторії, здобувачі вищої освіти мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати.

Техніка безпеки

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Кожен здобувач вищої освіти повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

Порядок інформування про зміни в силабусі

Про можливі зміни в силабусі буде повідомлено на сторінці кафедри

офіційного сайту ХНМУ і в кафедральній директорії системи MOODLE, а також через відповідний деканат.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Одним з елементів академічної культури, що їх прищеплює університет, є розуміння здобувачами вищої освіти недопустимості будь-яких запозичень без належних посилань. Враховуючи це, головним завданням викладачів є формування в здобувачів вищої освіти навичок самостійної роботи, інтересу до навчання та суспільно значущих цінностей. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницький пошук.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Грицак Ярослав. Подолати минуле: глобальна історія України. К. : Портал, 2021. 432 с.
2. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності. Харків, 2016. 496 с.
3. Магочій П.-Р. Україна: історія її земель та народів [Текст]. Ужгород : Вид-во В. Падяка, 2012. 794 с. [ISBN 978-966-387-061-8](#)
4. Яковенко Н. М. Вступ до історії. Київ: Критика, 2007. 376 с.
5. Снайдер Т. Українська історія, російська політика, європейське майбутнє. Київ: Дух і літера, 2014. 232 с.
6. Kubicek P. The History of Ukraine. Westport; London, 2008. 221 p.
7. Subtelny O. Ukraine : a History. Toronto; Buffalo; London, 2009. 887 p.

Допоміжна

1. Білінський В. Б. Країна Моксель, або Московія: Історичне дослідження. В 3 кн. К. : Видавництво імені Олени Теліги, 2009–2010. Кн. 1. 376 с.; Кн. 2. 320 с.; Кн. 3. 320 с.
2. Історія культури в термінах і назвах : словник-довідник / Ж. О. Безвершук. К. : Вища школа, 2003. 399 с.
3. Лоза Ю. Історичний атлас України. Київ : Мапа, 2015. 320 с.
4. Снайдер Т. Кровавые земли: Европа между Гитлером и Сталиным / Тимоти Снайдер ; [пер. с англ. Л. Зурнаджи]. К. : Дуліби, 2015. 584 с.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. **Посилання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE:**
  - Українською мовою: <https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=107>
2. Матеріали з дисципліни «Історія України в глобальному вимірі» [Електронний ресурс] // Сторінка кафедри суспільних наук ХНМУ. URL: http://80.249.234.44:8181/upload/redakt/suspnauk/vit_stud_suspnauk.ZIP